

# Elektrisk energi

Elektrisk energi er knytt til rørsla av elektriske ladningar. Desse heiter elektron.

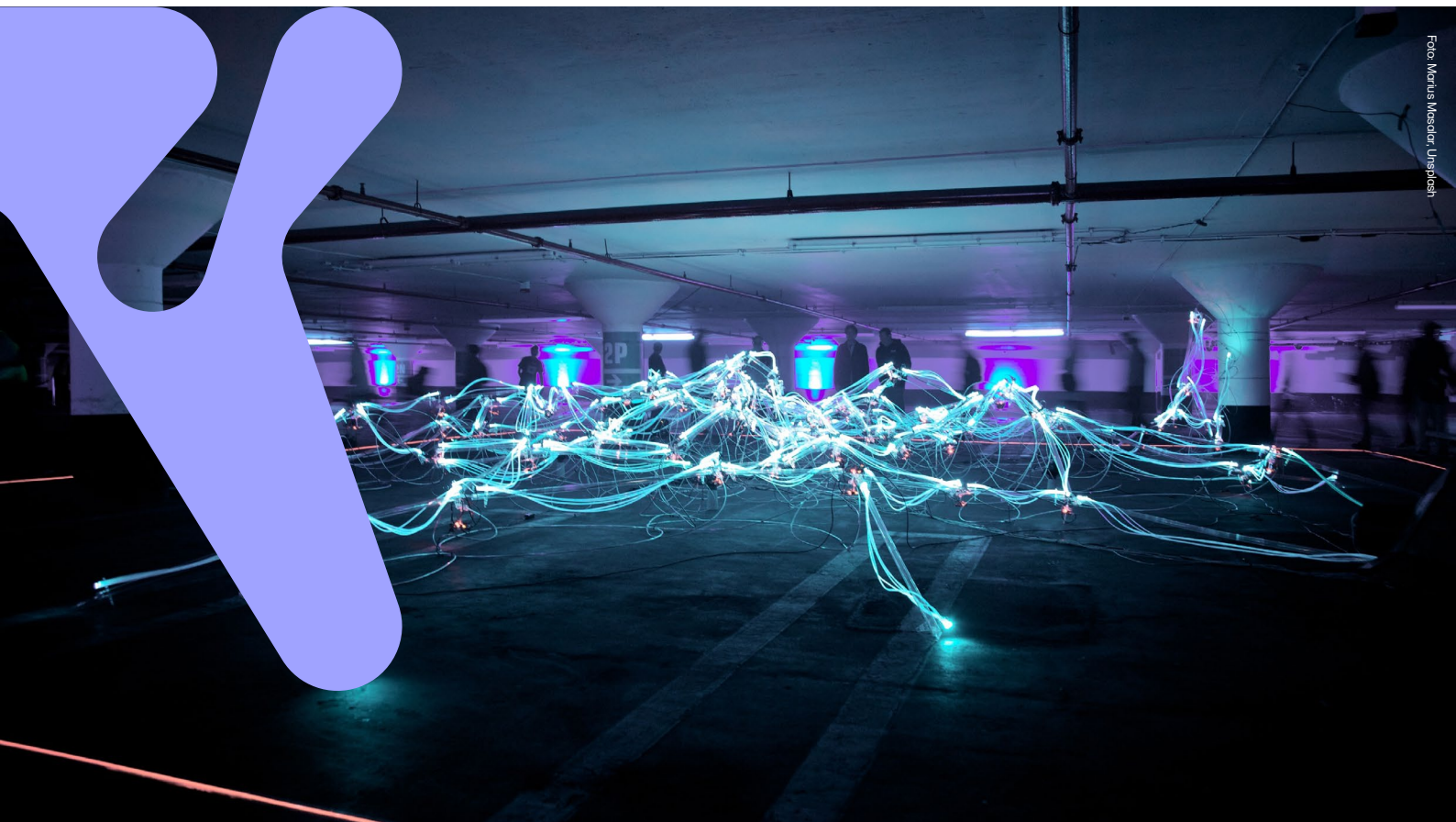
Ladningane kan flytte seg gjennom ein leiar, som ein leiing, og denne rørsla av ladningar skaper straum. Elektrisitet kan transporterast gjennom straumnett og brukast til ulike formål, som å drive elektriske apparat, belysning, varme, transport og kommunikasjon.

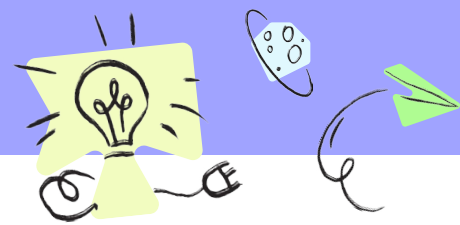
Når elektrisk straum flyt gjennom eit apparat, kan han utføre nyttig arbeid, til dømes å produsere lys, varme, lyd eller rørsle.

Elektrisk energi er ofte produsert ved hjelp av generatorar som gjer rørsleenergi om til elektrisk energi. Elektrisk energi kan også lagast med solceller.

Høg spenning eller straum frå elektrisitet kan vere farleg for menneske og må handterast med respekt. Følg alltid tryggingreglane for elektriske apparat eller installasjonar.

Nærkontakt med leiingane i stikkontaktar eller klatring i høgspenningmaster eller tog tunnelar er livsfarleg. I slike installasjonar er det så kraftig elektrisitet at berre det å vere i nærleiken kan vere farleg, sjølv om ein ikkje tek på leiingane.





# Elektron

I batteri finn vi stoff som er veldig flinke til å tiltrekkje seg elektron, og dei er kopla saman med stoff som enkelt gir frå seg elektron. Når desse stoffa er kopla saman, oppstår det ei spenning mellom dei.

Og veit du kva? Denne spenninga kan vi faktisk bruke til å lage elektrisk straum!

På skulen bruker vi ofte ein type batteri som blir kalla ei celle. Denne cella har to delar: ein del som er laga av sink, og ein annan del som er laga av kopar. Desse to delane jobbar saman for å skape den elektriske straumen vi treng.

Så når vi koplar ein elektrisk leiar mellom sink- og kopardelen av cella, byrjar det å skje noko spennande. Elektrona i cella ønskjer veldig å flytte seg frå sink til kopar. Og når vi gir dei ein veg å gå på gjennom leiaren, kan dei faktisk flytte seg og skape ein straum av elektron. Denne straumen er det vi kallar elektrisk straum, og vi kan bruke han til å drive ulike apparat og ting rundt oss.

Så heilt enkelt sagt har batteri spesielle stoff som får elektron til å flytte seg og lage elektrisk straum.

